Llengua

David Paloma
david.paloma@uab.cat

PETA-HO!

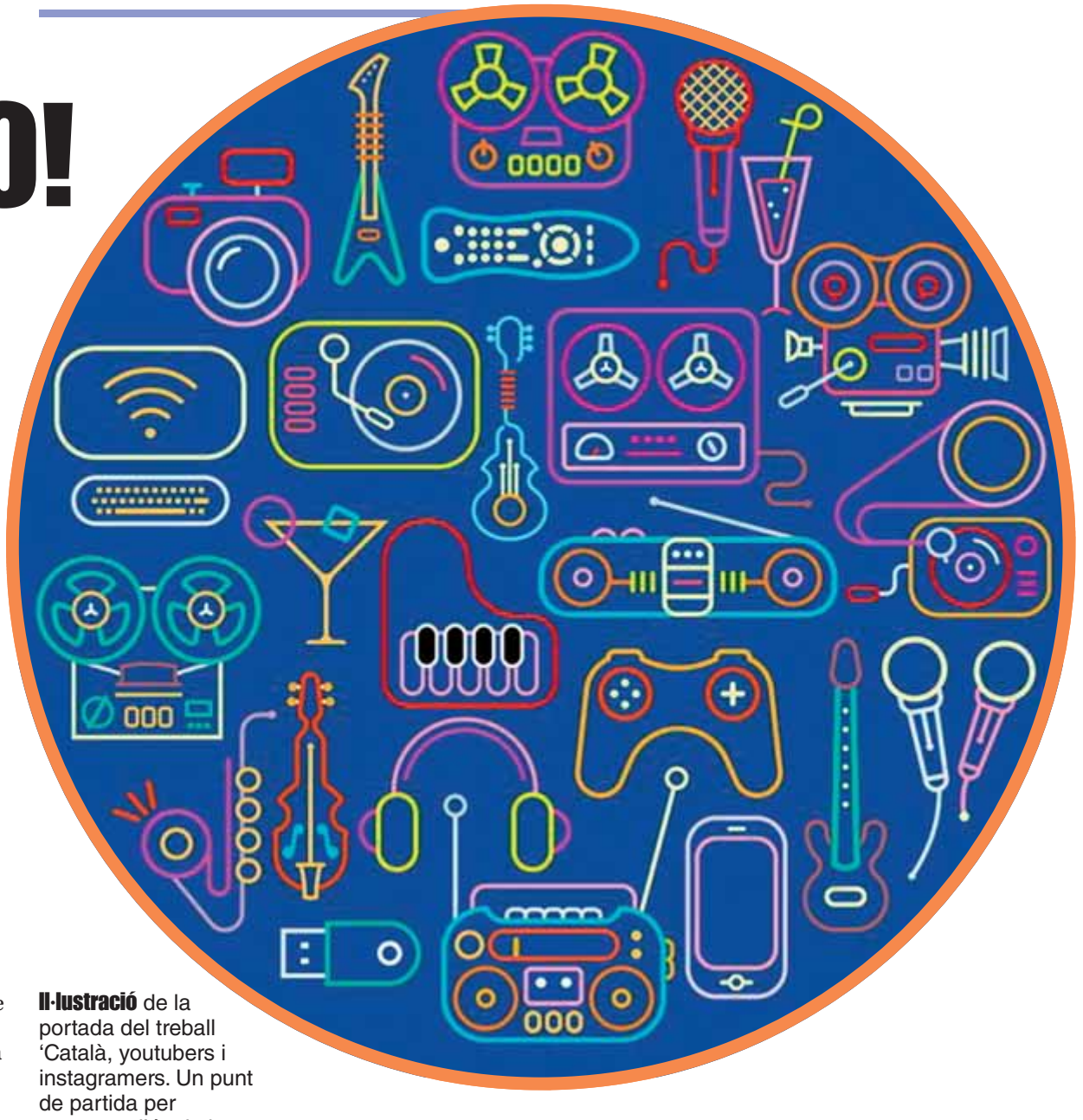

Il·lustració de la portada del treball 'Català, youtubers i instagramers. Un punt de partida per promoure l'ús de la llengua' LRP

Comencem l'any amb un deixant visible entorn de Badia i Margarit. D'una banda, acaben de sortir dues novetats bibliogràfiques de primer ordre: *Antoni M. Badia i Margarit, un home al servei de la llengua*, a cura de Josep Massot i Muntaner, i també una nova edició de la biografia que Miquel Pairolí va escriure el 1997 sobre el lingüista optimista.

El primer llibre conté dos textos exemplars de Badia, escrits poc temps després de la mort del dictador, a més, d'una semblança enfilada amb expertesa. El segon llibre fa justícia als mèrits d'una obra que era gairebé introbable fins ara. És, possiblement, la biografia més completa del lingüista de Barcelona.

D'altra banda, l'exposició de la Biblioteca de Catalunya mostra la figura de Badia i la internacionalització del català. *Romania Amica*, comissariada per Jaume Clarà i Anna Gudayol, se centra en els llocs on Badia va impulsar la difusió de la llengua catalana i, sobretot, en el gran nombre de romanistes amb qui va establir contacte. El programa mateix en mostra una vintena, de Tavani a Coseriu, de Straka a Väänänen. L'exposició es podrà veure fins al 12 de febrer.

El 2020 va ser Any Badia i Margarit, però la pandèmia n'ha anat endarrerint la cloenda oficial. Finalment, tindrà lloc l'1 de febrer, amb autoritats, acadèmics, la família (si hi ha sort) i, sens dubte, el comissari Carles Duarte. De vegades, els comissaris engrandeixen, encara més, la figura enaltida. Duarte ha fet una tasca impagable a favor de qui va ser el seu mestre.

Un altre lingüista rebrà el 28 de gener una jornada d'homenatge en línia: Lluís López del Castillo (1938-2018). Per assistir-hi cal escriure un missatge a scll@iec.cat. Hi parlaran uns quants especialistes, com ara Jaume Cela, Isidor Marí i Magí Camps. Cito unes paraules de Cela per subratllar només un dels mèrits de López del Castillo: "Era un mestre d'un rigor extraordinari. L'acompanyava la llum que només perceps en els més grans. Culte, compromès, irònic, d'un sentit de l'humor intel·ligent i esmolat."

Comencem l'any, també, amb una campanya per promoure l'ús del català entre els joves que utilitzen i creen continguts a YouTube, TikTok i altres xarxes socials

A López del Castillo li devem unes quantes obres: *El català a través dels temps* (1980), *Quina llengua i quina escola* (1988), *Diccionari català bàsic* (1996), *Diccionari complementari del català normatiu* (1998), *Gramàtica del català actual* (1999)...

Dos fets destaquen de tota la seva obra, força més extensa de la que acabo d'esmentar. El primer és que el 1976 va publicar *Llengua standard i nivells de llenguatge*. López del Castillo va ajudar a introduir el terme *estàndard* (aleshores tan nou, que encara s'escrivia a l'anglesa) per definir "una norma que comprengui aquelles situacions en què la comunicació humana pren un caràcter generalitzat i neutre, allunyada d'elaboracions cultes o tècniques". López del Castillo ocupa un lloc d'honor en els temaris de les assignatures relacionades amb la llengua catalana estàndard.

El segon fet ha passat més desapercebut: es tracta dels pròlegs, dels apèndixs, dels estudis amb què el lingüista de l'Hospitalet acompanyava les seves pròpies obres. Són textos rigorosos que fan llum sobre aspectes diversos del català.

Comencem l'any, també, amb una campanya de sensibilització per promoure l'ús del català entre els joves que utilitzen i creen continguts a YouTube, Instagram, TikTok i altres xarxes socials. L'eslògan de la campanya és *A la xarxa, peta-ho en català*. Si heu arribat fins aquí, us interessarà descarregar-vos gratuïtament el treball *Català, youtubers i instagramers. Un punt de partida per promoure l'ús de la llengua*, a càrrec del Centre de Recerca en Sociolingüística de la Universitat de Barcelona. "Des de la seva condició de llengua mitjana minoritzada i en règim de bilingüisme obligatori per a tots els parlants, és obvi que el català té molts límits, però també unes possibilitats que no s'han de menystenir".